

Metsäkeskus

14.3.2023

Rahoituslähteitä suonpohjien vettämiseen ja kosteikoille

Anu Hilli, Metsitystaito-hanke, Suomen metsäkeskus

Helmiohjelma 2030

- Helmi-ohjelma on maa- ja metsätalousministeriön sekä ympäristöministeriön yhteinen ohjelma, jolla vahvistetaan Suomen luonnon monimuotoisuutta ja turvataan ekosysteemipalveluita.
- Tavoitteet:
 - Suojella soita 60 000 hehtaaria.
 - Suojella metsiä METSO-ohjelman kautta. Tavoitteena on solmia ympäristötukisopimuksia ja tehdä luonnonhoitotöitä 82 000 hehtaarille talousmetsissä vuoden 2025 loppuun mennessä.
 - Kunnostaa ja hoitaa 200 kappaletta lintudirektiivin mukaisia erityisiä suojelualueita ja muita arvokkaita suojelualueverkoston lintuvesikohteita sekä perustaa ja kunnostaa 500 kappaletta laadukkaita lintukosteikkoja suojelualueverkoston ulkopuolelle.
 - Nostaa hoidettujen perinnebiotooppien ala 52 000 hehtaariin ja taata niiden laadukas hoito.
 - Kunnostaa 600 km puroja, 1 050 kpl lähteitä ja lähteiköitä sekä 80 kpl fladoja ja kluuveja.
 - Kunnostaa rantaluontoa 200 kohteella.
- [Helmi-ohjelma - Maa- ja metsätalousministeriö \(mmm.fi\)](#)
- [Helmiopas: wmz5NPMFrKzt \(emmi.fi\)](#)

Helmiohjelma

- Helmi-ohjelma perustuu vapaaehtoisuuteen ja toimenpiteitä voidaan tehdä sekä suojelualueilla että yksityismailla.
- Suomen metsäkeskus
 - Luonnonhoitohankkeet ja ympäristötukisopimukset
- ELY-keskukset: Metso-ohjelma, pysyvän suojelun kohteet.
- [Kunta- ja järjestöhelmi](#)
 - Avustusta voivat hakea kunnat, kuntayhtymät ja muut kuntaomisteiset toimijat, yhdistykset, säätiöt, yhteisten vesialueiden osakaskunnat ja kalatalousalueet.
 - Hakijat voivat myös tehdä yhteishankkeita.
 - <https://www.ely-keskus.fi/kunta-ja-jarjesto-helmi>
- [Helmi/Metsähallitus](#)

Helmi/Sotkahanke

- Hankkeessa suunnitellaan kosteikoita, rakennetaan linnuille levähdysalueverkostoa, kunnostetaan soita ja valuma-alueita sekä pyydetään pienpetoja.
- 2020-2024, Suomen riistakeskus
- Uusia kohteita on nyt mahdollista esittää mukaan SOTKA-kosteikot-hankkeeseen.
 - Hanke tarjoaa suunnittelun.
 - Varat toteutukseen tulee löytää muista rahoituslähteistä.
- Lisätietoa: [Joutomaista kosteikkoja](#)
[Sotkahanke](#)

Helmi/Tuki metsäluonnon hoitohankkeisiin

- Yksityismetsien toimenpiteisiin
 - monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen hoito- ja kunnostustöihin, jotka ulottuvat usean tilan alueelle
 - metsä- ja suoelinympäristöjen ennallistamiseen
 - metsäojituksista aiheutuneiden vesistöhaittojen estämiseen tai korjaamiseen, jos toimenpiteellä on tavanomaista laajempi merkitys vesien ja vesiluonnon hoidon kannalta eikä kustannuksia voida osoittaa tietylle aiheuttajalle
- Tukea voi hakea hankkeen toteuttaja, joka valitaan avoimen hankehaun kautta.
- Lisätietoa [Suomen metsäkeskuksen sivuilta](#).
- Helmirahoitukseen tullut paljon kosteikkohakemuksia
 - Lintu- että vesiensuojelukosteikot

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

- Rahoitettavilla toimenpiteillä lievennetään turpeen tuotannon ja käytön vähenemisen aiheuttamia sosioekonomisia ja ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia.
- Toimenpiteitä kohdistetaan laaja-alaisesti elinkeinorakenteen monipuolistamiseen, pk-yrittäjyyden, innovaatioiden ja työllisyyden kehittämiseen oikeudenmukaisen siirtymän ja aluetalouden edistämiseen.
 - Elinkeinoelämälähtöinen innovaatio- ja kehittämistoiminta sekä TKI-yhteistyö
 - Uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden uudet ratkaisut ja TKI
 - Pk-yritysten bio- ja kiertotalouskonseptit
 - Uudet innovaatiot turpeen korvaamiseksi
 - Turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistaminen, jälkikäyttö sekä selvitykset ja pilotoinnit niiden ennallistamisen ja jälkikäytön edellytyksistä ja mahdollisuuksista.
 - [Alueellista oikeudenmukaista siirtymää koskeva suunnitelma PP](#)
 - [Pohjois-Pohjanmaan JTF-rahoituksen TEAMS-infotilaisuus](#)

Euroopan maaseuturahaston hanketoiminta

- Kehittämishankkeina rahoitetaan
 - koulutus- ja tiedonvälityshankkeita, yleishyödyllisiä investointeja, laajakaistarakentamista sekä kylien ja elinkeinojen kehittämistä ja innovaatiohankkeita.
 - Osaaminen, innovaatiot ja digitalisaatio ovat läpileikkaavia teemoja kaikissa toimissa.
- Painotus uudella ohjelmakaudella on ympäristö- ja ilmastotoimiin.
- Entistä enemmän rahoitetaan yleishyödyllisiä investointeja luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi sekä investointeja ja kehittämistoimia luonnonvarojen kestävä hoidon edistämiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi.
- [Maaseudun kehittämistuet](#)

Euroopan maaseuturahasto

- Ei-tuotannollisten investointien tukea voi saada vuodelle 2023 kosteikkoinvestointeihin, jotka parantavat luonnon monimuotoisuutta ja torjuvat ilmastonmuutosta.
- Ei-tuotannollisten investointien avulla voidaan myös ennallistaa turvepeltoja kosteikoiksi tai suonkaltaisiksi alueiksi.
- Vuodesta 2024 lähtien kosteikkosuunnitelmia voi tehdä vain neuvontakorvauksella, ei enää ei-tuotannollisten investointien tuella.
- Rahoitettavia kosteikkoinvestointeja valitaan jatkossa entistä vahvemmin hankkeen kustannustehokkuuden perusteella.
- [Maaseudun kehittämistuet](#)

Maatalouden peltotuet

- Kosteikkojen hoitosopimus
 - kosteikkoalueesta
 - suon kaltaiseksi alueeksi muutetusta turvepellosta
 - tulva-alueesta, tulvatasanteesta tai tulvapellostosta sekä hoidon kannalta riittävistä suoja-alueista
 - luonnonmukaistetun uoman tai kaksitasouoman alle jääneestä ja hoitotoimien kohteena olevasta maa-alasta
 - pienten kosteikkojen, pohjapatojen ja tulvapeltoalueiden muodostamisesta ja hoidosta
- Kenelle: viljelijä, rekisteröity yhdistys tai vesioikeudellinen yhteisö
- [Kosteikkojen hoitosopimus - Ruokavirasto](#)

Ympäristö EAKR-hankkeiden haku Pohjois-Pohjanmaalla

- Erityisesti toivotaan hankkeita, joilla:
- tuetaan alueellisten ja paikallisten sopeutumisstrategioiden sekä -suunnitelmien valmistelua huomioiden ilmastonmuutoksen vaikutusten ja sopeutumistarpeiden alueelliset erot (mm. elinkeinorakenne)
- kehitetään suunnittelun työvälineitä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja riskienhallintaan
- kehitetään menetelmiä ja teknologioita, joiden avulla edistetään sopeutumista ilmastonmuutokseen ja varautumista sään ääri-ilmiöihin
- kehitetään menetelmiä vähentää ilmastonmuutoksen seurauksena syntyviä tai voimistuvia elinkeinotoiminnan ympäristöhaittoja ja -riskejä
- vahvistetaan monihyötyisten viherrakenteiden ja luontopohjaisten ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi hyödyntäen esimerkiksi erilaisia luonnonympäristöjä elinkeinojen ja rakennetun ympäristön ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Leader-rahoitus

- [Leader-ryhmät \(54\)](#)
- Leader-rahoitusta voivat hakea esimerkiksi yhdistykset, alle 10 henkilötyövuotta työllistävät yritykset, kunnat, oppilaitokset ja säätiöt
- Leader-ryhmät toimivat kehittämisstrategian pohjalta, jonka ne laativat yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Strategia ohjaa ryhmän hallituksen toimintaa, kun se tekee päätökset rahoitettavista hankkeista.
- Oulun seutu/Ympäristö strategian painopisteitä
 - Vesistöjen virkistyskäytön parantaminen ja kehittäminen
 - Luonnon monimuotoisuuden edistämiseen liittyvät toimet
 - Ympäristön kunnostaminen

Muita rahoituslähteitä

- [Metsä Groupin luonto-ohjelma](#): Hankkeet voivat liittyä esimerkiksi lintuvesiin ja kosteikkoihin, virtavesireitteihin, pienvesiin ja rantaluontokohteisiin, pölyttäjien elinolosuhteisiin tai uusiin luontoa vahvistaviin teknisiin ratkaisuihin.
- [Metsästäjäliitto](#): Metsästäjäliiton piirit tai jäsenseurat voivat hakea liitolta rahaa mm. riistanhoitoon, riistan suojeluun tai metsästysammuntaan liittyviin hankkeisiin.
 - Tuetaan esim. elinympäristötyötä, joka parantaa riistan elinoloja ja hyödyttää luonnon monimuotoisuutta.
 - Kosteikot (uusien perustaminen ja vanhojen kunnostukset, jatkohoito)
 - Pelto- ja metsäriistan elinympäristöt
- [Suomen Riistanhoito-Säätiö](#): voi jakaa avustuksia ja hankerahoitusta esimerkiksi maanomistajien ja metsästysseurojen tekemien riistanhoitotoimenpiteiden sekä riistan elinympäristöjen hoidon edistämiseen.

Metsitystuki

- Metsitystuki on tarkoitettu joutoalueiden metsitykseen.
- Metsitystukea voidaan myöntää pääasiassa luonnollisille henkilöille, heidän muodostamilleen yhteisöille ja yhteenliittymille sekä yhteismetsille.
- Tukea voidaan myöntää alueille, jotka eivät ole maatalouden maata eivätkä metsämaata.
- Tuen myöntää Metsäkeskus, lausunnon antaa myös ELY-keskus.
- Lisätietoa [metsitystuesta](#) Suomen metsäkeskuksen verkkosivuita.

Metsäkeskus

<https://rahatpintaan.fi>

- Sivustolle on teemojen alle koottu eri rahoituslähteitä ja lisäksi sivustolle on koottu esimerkkejä rahoitetuista hankkeista.

Lähteet

- Euroopan maaseuturahasto. [Euroopan maaseuturahasto - ely - ELY-keskus](#)
- Leader-Suomi. Toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta. [Etusivu - Leader Suomi](#)
- Maa- ja metsätalousministeriö. Hemiohjelma. [wmz5NPMFrKzt \(emmi.fi\)](#)
- Suomen metsäkeskus. Metsätalouden tuet. [Metsätalouden tuet | Metsäkeskus \(metsakeskus.fi\)](#)
- Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027. <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/rahoitus/eun-alue-ja-rakennepolitiikan-ohjelmakauden-2021-2027-valmistelu/>

Kiitos mielenkiinnosta!